

FOTO: S. IPC GROENE RUIMTE

Veilig maaien; alleen met een VCA diploma op zak

Aangepast VCA examen Basisveiligheid ontwikkeld

Groen gekleurd

Sinds eind mei is er voor de werkenden in het groen – opnieuw – een veiligheidsdiploma met een groen tintje te behalen. Of goed gezegd, een groengrijs tintje.

W

aar staat VCA ook weer voor? Voor VGM

Checklist Aannemers. VGM is de afkorting voor veiligheid, gezondheid en milieu. En aannemers zijn in feite allen die werken op het terrein van een opdrachtgever. Dus van de mensen in de bouw tot in de groenvoorziening.

Opdrachtgevers zoals rijkswaterstaat en lokale en hogere overheden vragen steeds vaker expliciet naar het VCA bedrijfscertificaat, een van de bekendste VGM-beheerssystemen. Een belangrijk onderdeel van het bedrijfscertificaat is de verplichte opleiding van alle werknemers, met inbegrip van stagiaires, personeel van onderaannemers en ingehuurde zelfstandigen. Is het bedrijf gecertificeerd, dan weet de opdrachtgever dat het voldoet aan de aan het certificaat verbonden kwaliteitseisen op het gebied van veilig werken. Eisen die jaarlijks door een certificerende instantie op de bedrijven 'geauditeerd' wordt. Aldus is de VCA een middel om het veiligheidsbeheersysteem van een bedrijf te toetsen.

Radicaal

De systematiek van de VCA-examinering is per 1 januari 2004 radicaal gewijzigd. De groene variant van het examen die tot dan toe gebruikt mocht worden, werd vervangen door een algemeen VCA-examen, dat nauwelijks aansluit bij het groene werkveld. Het VCA-certificatiesysteem is er nu elf jaar en sinds 1997 bestond de erkende groengrijze variant. In 2002 besloot de SSVV (Stichting Samenwerken voor Veiligheid) als eigenaar van het VCA-systeem echter dat branchevarianten niet langer wenselijk waren. Dit omdat de kwaliteit ervan nogal wisselend was. (Overigens stond de kwaliteit van de groene variant niet ter discussie.) Men ging terug naar één VCA-examen voor basisveiligheid. "Hier hebben brancheorganisaties VHG, Cumula en Cedris flink tegen geageerd", vertelt Geert Willink, hoofd Helicon Examenbureau. "Wat zij hebben bereikt, is dat er weliswaar geen groene variant meer mocht komen, maar wel een groengrijze inkleuring van het examen." Dit examen is ontwikkeld door vertegenwoordigers van de VHG (hoveniers en groenvoorziening), Cedris (sociale werkvoorziening) en Cumula (loonwerk). Willink: "Zij hebben dit gefinancierd en er veel tijd in gestoken. Dankzij hun werk zijn wij nu de enige branche waarvan de SSVV een branche-inkleuring heeft geaccepteerd. Een unicum."

Creatief

Het verschil tussen een 'variant' en een 'inkleuring'? Willink: "De vastgestelde eindtermen zijn en blijven algemeen, maar de vragen en antwoorden liggen zo dicht mogelijk bij de groene belevingswereld, in de context van de dagelijkse werkzaamheden. Dat vergt inhoudelijk veel creativiteit. Neem bijvoorbeeld 'werken op hoogte', een van de onderdelen van de VCA opleiding. Iemand in de petrochemische industrie zal daarbij denken aan een klus op een tankdek op 40 meter hoogte; een bouwvakker aan werken op een dak en iemand uit de groenvoorzie-

ning aan het snoeien van een boom." Maximaal 50 procent, dat zijn twintig vragen, van het examen is nu groengrijs gekleurd. Waarom groengrijs en niet uitsluitend groen? Omdat deze inkleuring niet alleen voor aannemers als hoveniers en groenvoorzieners is bedoeld, maar ook voor loonwerkers en de weg- en waterbouw, licht Willink toe.

Slagen

Groene bedrijven die met een VCA te maken hebben zijn zoals gezegd alle 'aannemers', zoals loonwerkbedrijven, land-, water- en milieubedrijven, de (grote) hoveniers, groenvoorzieners en milieutechnische adviesbureaus. De moeilijkheid voor hen het afgelopen jaar, sinds de invoering van het nieuwe VCA, was de eis dat al het uitvoerend personeel een diploma heeft. Relatief veel examenkandidaten hebben het examen in deze periode niet gehaald. Het algemeen VCA-examen is vanwege de oorsprong van het systeem namelijk sterk gericht op de veiligheidsaspecten uit de petrochemische industrie en sluit nauwelijks aan bij het groene werkveld. Bij het examenbureau van Helicon hoopt en verwacht men dat het speciaal aangepaste examen wat sneller en gemakkelijker te behalen is. Dat geldt ook voor aoc-leerlingen, in de meeste gevallen mbo-ers, hoewel er ook vmbo groenscholen zijn die hun leerlingen VCA examen Basisveiligheid laten doen.

Sausje

Douwe Ettema, beleidsmedewerker mbo van de AOC Raad ziet het belang van een algemeen geldig certificaat met een groene inkleuring. "Het is herkenbaar voor het werkveld. Zo koppel je werkveld en opleidingsdomein aan elkaar. Een goede ontwikkeling." Een ontwikkeling die volgens hem wel betekent dat er samen moet worden gewaakt over de kwaliteit van dat examen. Ook Marc Austen, brancheadviseur arbo bij de VHG noemt de herkenbaar-

Landelijke informatiedag

Op 22 september wordt een landelijk congres georganiseerd voor de potentiële gebruikers van het nieuwe groengrijs getinte boek over veiligheid. Een dag gevuld met lezingen en workshops over de praktijk van het groengrijze examen, veilig werken en de implementatie in de drie genoemde sectoren in de branche.

Inlichtingen en aanmelden via Uitgeverij Kerckebosch, tel. 030 698 4222.

heid van het examen voor de werknemers in de groene branche. "Jammer genoeg blijft het groengekleurde examen, net als het hele VCA-systeem, nog steeds sterk verbonden met de petrochemie. Nu heeft het een groen sausje, wij hadden het liever helemaal groen willen zien. De SSVV wil de verbondenheid met de petrochemie echter handhaven."

Dat de richtlijnen een stuk strenger zijn geworden, blijkt eveneens uit de afname van het aantal erkende VCA-examenbureaus. Tot 2004 waren dit er ruim 50. Daar zijn er nu 33 van over, waaronder het Helicon Examenbureau, een onafhankelijke werkorganisatie van Helicon Opleidingen.

Lesstof

Inmiddels zijn de directie, opleidingscoördinator, veiligheidsdocent en cursuscoördinator van de scholen per brief voorgelicht over het nieuwe examen en de lesstof die deze zomer op de markt komt.

Deze groengrijze lesstof is ontwikkeld door Helicon Examenbureau, IPC Groene Ruimte en Uitgeverij Kerckebosch. Er is een algemeen Basisboek Veiligheid voor de groengrijze sector, losbladig of gebonden verkrijgbaar. "Een surplus is de cd-rom," vertelt Geert Willink tot slot, "met extra aandacht voor achtergrondinformatie over het groengrijze vakgebied. En op de website www.vcanieuws.nl staan proefexamens." ☞

Marleen Schepers